

Jó szerencse, és minden más ^[1]

Egy "T" lakás története az ötvenes években

Az államvédelmi, majd állambiztonsági szervek mindig a külső, mind pedig a belső ellenséges, vagy ellenségesnek tartott erők tevékenységének felderítésére és leleplezésére számtalan titkos operatív eszközt alkalmaztak. Ezek között a legfontosabb a titkos együttműködésbe bevont ügynökök hálózata volt. Egy nyíregyházi politikai rendőrségi beszerzés és egy konspirációs lakás felhasználásának története elevenedik meg a dokumentumok alapján.

Bevezetés

Az államvédelmi, majd állambiztonsági szervek mindig a külső, mind pedig a belső ellenséges, vagy ellenségesnek tartott erők tevékenységének felderítésére és leleplezésére számtalan titkos operatív eszközt alkalmaztak. Ezek között a legfontosabb a titkos együttműködésbe bevont ügynökök hálózata volt. A hálózat megfelelő működésében alapvető jelentősége volt a tartótsízt és az ügynök közötti rendszeres találkozóknak. A tartótsízt ezeken a találkozókon számoltatta be az ügynököt a végrehajtott feladatokról, és minden olyan momentumról, amely operatív szempontból fontos lehetett. Az ügynöknek az előzőleg megadott feladatok végrehajtásáról írásos jelentést kellett készítenie, amelyet vagy készen vitt a találkozóra, vagy a helyszínen írt meg.

A nem ellenőrzött, általános feladatokat ellátó ügynökökkel általában nyilvános helyen, éttermekben, szórakozó helyeken, vagy a szabadban találkoztak. Bár az ilyen jellegű kapcsolattartásnak is megvoltak a megfelelő konspirációs szabályai, kétségtelen, hogy ezeken nagy volt a lebukás veszélye, emellett az ügynök beszámoltatása is nehézségekbe ütközött, főleg akkor, ha nem készített írásos jelentést. Ezért a már kellően ellenőrzött hálózati személyekkel zárt térben, „K” és „T” lakásokon bonyolították le a találkozókat. Itt könnyebben el lehetett beszélgetni, a jelentést megírni, vagy az előre megírt jelentést megbeszélni, javíttatni. Kedvező feltételeket biztosítottak ezek a lakások az ügynökök politikai és szakmai nevelésére is, de kisebb volt a veszély, ha a költségtérítést, pénz- vagy tárgyjutalmat zárt helyen, és nem egy biztróban adták át a beszervezett személynek.

Az államvédelmi, állambiztonsági szervek számára tehát alapvető fontosságú volt, hogy megfelelő számú konspirációs és találkozási lakás álljon rendelkezésre. A kettő között a leglényegesebb különbség az volt, hogy a konspirációs vagy „K” lakás a szerv tulajdonában állt, vagy a szerv bérelménye volt, és fedéssel használták azokat, míg a találkozási vagy „T” lakást természetes vagy jogi személy birtokolta, bérelte, aki azt az államvédelmi, illetve az állambiztonsági szervek rendelkezésére bocsátotta, anyagi ellenszolgáltatásért, vagy anélkül.

Az ilyen lakások elsősorban a hálózati személyekkel és az SZT tisztekkel való kapcsolattartást szolgálták, de felhasználhatták operatív akciók és konspiratív megfigyelések lebonyolítására is. Ebből következik, hogy míg az ügynökök esetében a beszerzés fő szempontja a jó hírszerző lehetőség volt, addig a lakástulajdonosok esetében a politikai (és erkölcsi) megbízhatóság volt a döntő. A „T” lakás tulajdonosa vagy bérlője, azaz a lakásgazda az államvédelmi (állambiztonsági) hálózat tagjának minősült, így beszerzésére alapos tanulmányozás után, a beszerzési tervnek megfelelően került sor.

Találkozási lakást minden olyan helyen létesíteni lehetett, ahol a megfelelő konspirációs és biztonsági feltételek adottak voltak. A vidéki városokban különösen nehéz volt a megfelelő helyiséget megtalálni, hiszen a kisméretű, általában földszintes lakóházakban, ahol a lakók jól ismerték egymást, könnyebben feltűnhetett, ha idegen személyek látogatták valamelyik lakást. „T” lakás létesítésére ezért főleg a nagyobb, emeletes bérházak voltak alkalmasak, ezekben eleve nagyobb volt a mozgás, a lakók kevésbé ismerték egymást, így az idegenek megjelenése kevésbé volt feltűnő.

Nyíregyházán a kevés szóba jöhető nagyobb, többemeletes bérház egyike az első világháború előestéjén felépült háromemeletes Nyírvíz-palota volt a Széchenyi utca és a Szabadság (az 1920-as évek második feléig Széchenyi, 1946-ig Horthy Miklós) tér sarkán. A hatalmas méretű, szecessziós stílusú bérházat a Nyírvízszabályozó Társulat építtette. A sarok feletti kupolát egy réti sas díszítette, amelyet különböző időkben sokan turulmadárnak akartak látni, így sorsát nem kerülhette el: az ötvenes évek legelején eltávolították az épületről.

Ebben az épületben nézett ki magának egy lakást a Belügyminisztérium Szabolcs-Szatmár megyei Főosztályának államvédelmi szerve 1955-ben. A lakás alkalmas volt a legfontosabb konspirációs szabályok betartására, és mivel a lakója napközben nem tartózkodott otthon, zavartalan találkozási lehetőséget biztosított a tartótsízt és az ügynökök számára. Nem állt fenn egyéb kizáró ok sem, azaz az épületben nem működtek nyugati országok külképviseleti szervei, és megfigyelt ellenséges személyek lakása sem volt a házban. A kiszemelt lakásgazda párttag volt, és mind politikai, mind pedig erkölcsi szempontból megbízhatónak számított.

Hogy a szerv pontosan mikor nézte ki magának a szóban forgó lakást, nem lehet megállapítani, az azonban biztos, hogy 1955. szeptember végén a kiszemelt lakás lakójáról és a közvetlen szomszédokról már környezetatanulmányt készítettek. Arra csak következtetni lehet, hogy miként figyeltek fel a lakásra: a jelölt személyes megismeréséről felvett jelentésből kitűnik, hogy miután megözvegyült, és egyedül maradt gyermekével, megszűnt a jogosultsága a kétszobás lakásra. A leendő lakásgazda elmondta, hogy a hatóságok folyamatosan zaklatták, hogy el fogják venni a lakást. Hogy ez a zaklatás már a beszerzés előjátéka volt, vagy csak ez hívta fel az ÁVH figyelmét, az iratokból nem lehet kideríteni. Igazából nem is lényeges, sokkal fontosabb az, hogy az illető megszabadulhatott a zaklatásoktól azáltal, hogy az egyik szobát - havi 100 forint „lakbér” fejében - rendszeresen az ÁVH rendelkezésére bocsátotta. A beszerzési dosszié tartalmazza a helyszínrajzot, amiből egyértelműen kiderül, hogy a jelen esetben a „Szerencse-lak” névre hallgató „T” lakás nem az egész lakást jelentette, hanem csak az egyik szobát.

Az iratok éppen annyira szólnak a beszerzés folyamatáról és benne Ramocsa Lajos államvédelmi alhadnagy munkájáról, mint a beszerzett lakásgazdáról és a „T” lakásról. A személyes megismerkedéshez készített tervből és a megismerésről szóló jelentésből kiderül, hogy a tiszt a munkahelyén kereste fel az illetőt, amivel könnyen leleplezhette volna a még ki sem alakult titkos kapcsolatot. A beszerzési javaslat sem sikerült hibátlanra, hiszen Ramocsa többek között azt sem dolgozta ki részletesen, hogy miként vegye rá az érintettet lakás felajánlására. A beszerzési tervben például az szerepelt, hogy a jelölttel azonnal közlik, hogy milyen célból akarnak vele beszélni: ez - érthetően - a felettese rosszallását váltotta ki. Feltehetően mindezek miatt javasolta az engedélyező, hogy a beszerzést ne Ramocsa alhadnagy, hanem az osztályvezetője hajtsa végre, ám a beszerzésről szóló jelentést mégis ő jegyezte.

A közölt iratok elsősorban a „T” lakás beszerzésének módszereibe engednek bepillantást, ám belőlük az államvédelmi szervek működésére vonatkozóan is levonhatók következtetések. A dokumentumok azt mutatják, hogy a Belügyminisztériumba, illetve a megyei főosztályokba, vidéki rendőrségekbe integrált ÁVH ugyanazzal a személyi állománnyal, szervezettel, infrastruktúrával, és ugyanazokkal a módszerekkel működött tovább, mint amikor még formálisan is önálló szervezetenként funkcionált. A rendőrség szervezetébe rejtett államvédelem zavartalan továbbéléséről legnyilvánvalóbban a beszerzett lakásgazda nyilatkozata árulkodik, aki lakását az Államvédelmi Hatóságnak ajánlotta fel, amit a beszerzést végrehajtó, és a nyilatkozatot is tollbamondó államvédelmi tisztek nem javíttattak ki az illetővel.

A lakás B-dossziéjában őrzött iratok azt is mutatják, hogy az 1956 után újjászerveződő állambiztonsági szolgálat ugyancsak az ÁVH szervezetére és infrastruktúrájára épült, átvéve annak még használható hálózatát is. A jelek szerint a „Szerencse-lak” fedőnevű „T” lakás nem „dekonspirálódott” az 1956-os forradalom alatt, így azt ugyanazokkal a feltételekkel, és továbbra is havi 100 forint lakbér ellenében még évekig használhatták. A forradalom csak kisebb pauzát eredményezett a lakáshasználatban. A pénzbeli juttatásról vezetett (itt nem közölt) kimutatás szerint 1956 őszén elmaradtak a látogatások: az 1956. augusztusi lakbér után a lakásgazda az 1957. januárra esedékes összeget kapta meg.

1959 őszén a lakás alkalmatlanná vált a további használatra, ugyanis november elején a lakásgazda feleségül ment egy volt zászlóshoz, akit „háborús és népellenes bűncselekmények miatt a Szovjetunióban 25 évre ítélték el”. A látókörbe került személyről a szerv hálózati és egyéb úton azonnal információkat szerzett. Megállapították, hogy az illető egy veszélyes ellenséges személy, aki baráti körben rendszeresen szította a rendszert és a Szovjetuniót. A házasságkötés után a férj a feleség Nyírvíz-palotában lévő lakásába költözött, ami egy sor dekonspirációs veszélyforrást hordozott, és használhatatlanná tette a lakást a további operatív

célokra. A fizetési jegyzék szerint már októberben sem nagyon használták a „Szerencse-lakot” (csak az esedékes bér tizedét fizették ki), és novemberben a lakást és gazdáját ki is zárták a hálózatból.

A közötti iratok az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában őrzött beszervezési dossziében található, amelynek a jelzete: ÁBTL 3.1.1. B-89194. Az iratokban szereplő neveket - az államvédelmi és rendőrtisztek kivételével - monogramokkal helyettesítettem. Mivel a szóban forgó lakás pontos azonosíthatóságának nincs jelentősége, csak az utcát és a házszámot adtam meg, az emelet- és a lakásszámot nem. Az iratok a rajtuk feltüntetett szigorúan titkos minősítésüket elvesztették.

Források

1.

„Szigorúan titkos.”

Tárgy: özv. GL nyíregyházai lakos személyes megismeréséhez terv

J e l e n t é s
Nyíregyháza, 1955. október 13.

Jelentem, hogy özv. GL, ki a nyíregyházai Mezőker dolgozója tanulmányozás alá vontam beszerzés céljából. Megállapítottam, hogy a személy erre alkalmas azon túl, hogy MDP-tag, Nyíregyháza, Széchenyi u. 1. szám [...] em. [...] ajtószám alatt van egy kétszoba-összkomfortos lakása, mely a konspiráció szabályainak teljes mértékben megfelel. A személyes megismerését az alábbi szempontok szerint hajtom végre.

1. Fölkeresem munkahelyén ahol az egyik irodahelyiségbe behívtam [javítva: behivatom], miután bemutatkozok neki, hogy a Szabolcs-Szatmármegyei Főosztályt vagyok és szeretnék vele személyesen megismerkedni.
[Kézírásos megjegyzés a lap szélén: Ez nem egészséges, megismerkedés könnyen dekonspirációhoz vezet.]

2. A beszélgetés során igyekszem politikai kérdéseket fölhozni, ami után elmondja, hogy ő hogyan látja a jelenlegi politikai helyzetet, majd rátérek munkahelyére és a beszélgetést úgy irányítom, hogy ő maga mondja el, munkahelyén hogy kik azok a személyek, akik ellenséges magatartást tanúsítanak és azok a személyek hogyan viszonyulnak a munkához.

3. Beszélgetést úgy irányítom, hogy ő maga mondja el milyen időben megy munkahelyére, továbbá milyen időben jár haza és az idő alatt kik tartózkodnak lakásán.

A személyes megismerés után jelentést készíték.
Ramocsa Lajos áv. alhdgy.
Látta:

Mester Sándor áv. szds.
osztályvezető

2.

„Szigorúan titkos.”

Tárgy: özv. GL megismeréséről szóló jelentés

J e l e n t é s
Nyíregyháza, 1955. október 13-án.

Özv. GL MEZŐKER-dolgozó, nyíregyházai lakos személyes megismerését Ramocsa Lajos áv. alhdgy. a BM Szabolcs-Szatmármegyei Főosztály I. osztály beosztottja hajtotta végre. A személyes megismerésre tervet készítettem, melyet a szerint hajtottam végre.

Özv. GL-t 1955. október 13-án felkerestem munkahelyén. A beszélgetést az igazgató irodahelyiségében hajtottam végre, mivel távol volt munkahelyéről. Miután bemutatkoztam neki mondtam, hogy szeretnék vele elbeszélgetni. GL-val a beszélgetés kb. 25 percig folyt, ezen beszélgetésünk ideje alatt úgy politikai, mint gazdasági és saját helyzetéről beszélgettünk. [...]

Elmondotta, hogy sajátját árat ami után a napi eseményekkel tisztában van. Tudatában van annak, hogy a Szovjetunió mindent elkövet annak érdekében, hogy egy újabb világháborút ki ne robbantsanak a nyugati államok. Elmondotta, hogy 1947-től MDP-tag és amíg a pártbizottságon dolgozott a napi eseményekkel foglalkozott, mivel gépipróton volt és csak ezeket gépelte. Ezen a helyen ismerkedett meg [férjével]. Férje [...] meghalt. Ezután került ő a MEZŐKER-vállalathoz dolgozni, mint gépipróton. Munkahelyével kapcsolatban elmondotta, hogy ő egész fiatal lányokkal van egy irodában, akik a pártunk soraiba készülnek és ő van egyedül párttag. Ezen munkahelye olyan, hogy míg a munkaidő tart addig nem igen mehet el munkahelyéről. Említést tett továbbá arról, hogy voltak az üzemben olyan személyek, akik a múltban jegyzők voltak, de azt az üzem nemrégén elbocsájtotta.

Özv. GL elmondotta, ha a munkaideje lejár igyekszik haza menni és valamit főzni, mivel neki nincs aki főzzön és csak saját maga kell, hogy gondoskodjon erről. Elmondotta, hogy reggel fél nyolc órakor [!] megy dolgozni és este megy haza fél ötre, azonban nem minden nap, mivel hetenként 4 nap iskolába jár. Egy kisfiát, ki jelenleg beteg, a napközibe szokta vinni és csak este viszi haza, addig a lakásban nincs senki.

Beszélgetésünk során megállapítottam, hogy jó felfogóképességgel rendelkezik, megbízható, politikailag fejlett, igyekszik a rábízott feladatokat elvégezni. Erkölcstelen életet nem él, szerény magatartást tanúsít, [...].

Ramocsa Lajos áv. alhdgy.

Látta:
Mester Sándor áv. szds.
osztályvezető

3.

„Szigorúan titkos.”

Tárgy: özv. GL beszerzési javaslata és terve

B e s z e r v e z é s i j a v a s l a t
Nyíregyháza, 1955. október 14-én.

A BM Szabolcs-Szatmármegyei Főosztály I. osztálya foglalkoztatott hálózat egyrésze Nyíregyháza város területén van. Ezen személyekkel a kapcsolattartás ezideig célszerűtlenül, különböző helyeken lett megtartva a város területén, mely azt eredményezte, hogy a kapcsolattartás felületes és rossz volt. Ennek következtében kellően nem tudunk foglalkozni egyes hálózati személyekkel, mert a találkozások lebonyolításakor csak igen kevés időt tudunk biztosítani az ügynökség által hozott jelentések kiértékelésére. Egyes konkrét feladatok megadását sem tudtuk célszerűen megbeszélni s ennek következtében több esetben előfordult az, hogy az ügynökség által hozott jelentések nem ütötték meg azt a mértéket, amit egy-egy hálózati személytől a feladatok végrehajtása érdekében el tudtunk volna érni.

Ugyancsak nem tudtuk módszeresen felhasználni azokat a szempontokat, amelyek kémelhárítás terén egyes konkrét, céltudatos feladat megoldásánál szükséges lett volna.

A fenti céltudatlanság kijavítása, a hálózat megfelelő nevelése, irányítása céljából javasolom özv. GL nyíregyházai lakost T. lakástulajdonosként beszervezni. Ezáltal az ügynökség azon tagjait, akiknek céltudatos és meghatározott irányításra van szükségük alaposabban és jobban tudjuk eligazítani a találkozások megtartásakor.

A javaslatba hozott lakás alkalmas arra, hogy ott feltűnés nélkül reggel 8 h-tól 17 h-ig találkozásokat bonyolítsunk le. Ugyanis ezen idő alatt GL munkahelyén dolgozik. Déli órákban nem jár haza, így biztosítva van a konspiráció. Mint lakástulajdonos GL megbízható, 1947 óta MDP-tag, az előzetes tanulmányozásnál megállapítást nyert az, hogy semmilyen fasiszta, vagy más egyéb jobboldali kapcsolattal nem rendelkezik. Férje nincs, 1954-ben meghalt betegségéből kifolyólag.

GL [...] özevgy, munkás családból származik, 6 elemi iskolát végzett, MDP-tag, MEZŐKER dolgozója, Nyíregyháza, Széchenyi u. 1. szám [...] emelet [...] szám alatti lakos. Iskoláit Nyíregyházán végezte, miután Oros községbe került háztartásbeli alkalmazottnak. Majd bekerült Nyíregyházára Papp nevezetű kereskedőhöz, ahol pénztárosi minőségben dolgozott. Közben megtanulta a gyors-gépirást. 1945-ben a Honvéd Kiegészítő parancsnoksághoz került, mint gépiró. Itt 1947-ig dolgozott majd kisebb megszakításokkal a város területén több munkahelyen dolgozott, 1948-ban pedig a nyíregyházai MDP Pártbizottságon nyert alkalmazást. A Pártszervezetnél szintén irodai beosztásban volt, férjhezmenetele után átkerült a MEZŐKER vállalathoz, jelenleg is ott dolgozik, mint gyors-gépiró.

GL munkás családból származik, apja BM [...] foglalkozása: alkalmi munkás, Nyíregyházán az állomásfőnökségen teljesített vasúti szolgálatot, azonban innen demokrácia ellenes magatartása miatt elbocsájtott[ák] és ekkor ki is zárták az MDP-ből. Demokrácia ellenes kijelentéseiért bíróság elé volt állítva, azonban ítéletet az ügyben nem hoztak, mivel mérlegelték munkás származását. Jelenleg lányától külön él, alkalmi munkával foglalkozik, feleségével él közös háztartásban [...] alatt.

GL 1947 óta az MDP-nek tagja, pártmunkát rendszeresen végez, politikailag közepesen képzett. Több politikai szemináriumot végzett, jelenleg a marxizmus-leninizmus alapjai tanfolyamra jár. Ugyanakkor most végzi a dolgozók iskolája II. gimnáziumát.

1948-ban ment férjhez, férjével 1954-ig lakott, ekkor férje betegségéből kifolyólag meghalt. Házasságukból egy fiú gyermekük van [...].

A lakása közvetlen közelében vagyis mellette lakik PE a Gyógyszer NV-nél van alkalmazásban, napközben nem tartózkodik a lakásban. MF, iparos családból származik, MDP-tag, a KISKER Váll-nál dolgozik, mint vezető. A fenti két személynek jellemzését a javaslatához csatolom.

A központi nyilvántartón keresztül leprioráltuk GL-t a mellette lakó személyeket, s megállapítottuk, hogy nyilvántartásunkban nem szerepelnek.

Beszervezési terv

Beszervezését Ramocsa Lajos áv. alhdgy. fogja végrehajtani, melyhez segítséget ad Mester Sándor áv. szds. osztályvezető. A beszervezését saját lakásán fogjuk végrehajtani olyan formában, hogy előzetesen megtudjuk azt, hogy ő melyik napon fog elmenni Debrecenbe, amikor azt megtudjuk, akkor előzőleg beszéljek vele, s megmondom neki, hogy saját lakásán szeretnék vele elbeszélgetni. Ugyanis nem lesz feltűnő munkahelyén ez, ezért ezt az időpontot válasszuk ki arra, hogy elbeszélgessünk vele.

1. Amikor a lakásán felkeressük közljük vele, hogy mi célból akarunk vele beszélgetni. Először is a munkahelyén történt egyes kirívó esetekről kérünk tőle felvilágosítást, miután a beszélgetésből megtudjuk azt, hogy mennyiben hajlandó ezek után a Belügyminisztérium Államvédelmi szervének felajánlani lakását. A beszélgetés további menetében pedig úgy tesszük fel neki a kérdést, hogy mint az ellenség elleni harc egyik módszerének céltudatos leleplezésére szükségünk van az ő saját lakására azon idő alatt, míg ő reggel 8 h-tól este 17-ig, munkában van. Mivel ezen idő alatt akarjuk igénybe venni lakását munkánk elvégzése céljából. Amikor hajlandó lesz felajánlani saját lakását részünkre a BM áv. szervével kötött megállapodását nyilatkozat formájában írásba foglaljuk, amely azt fogja tartalmazni, hogy ő, mint magyar állampolgár, hazafias kötelességének tartja, hogy segítségére legyen a BM áv. szerveinek az ellenség elleni harcban, annak leleplezésében. A velünk kötött megállapodásáról senkinek nem beszél. Ekkor megmagyarázom neki, hogy mennyire fontos az, hogy ne tudják azok a személyek, akik nem illetékesek a lakás használatát. A lakásnak „Szerencse-lak” fedőnevet adjuk.

Miután a fenti beszélgetés megtörtént kioktatom a konspirációra és arra, hogy mit mondjon akkor, ha esetleg a szomszédjai kérdezik tőle, milyen célból járnak fel hozzá idegen személyek. Mondja azt, hogy ezek néki rokonai és szoftak hozzá jönni bizonyos időközönként. Ugyanakkor megbeszélésem vele, hogy részünkre szükséges a bejárat ajtó kulcsa, ami a mi birtokunkban lesz és így zavartalanul járhatunk fel a lakásába.

A beszélgetés elején, ha azt látom, hogy részünkre nem ajánlaná fel szolgálatát, akkor elállok beszervezésétől. Felhívom arra figyelmét, hogy amiről velünk beszél arról munkahelyén vagy esetleg másoknak ne beszéljen mert az titkot képez. Ezután lakását elhagyjuk.

A beszervezést a javaslat jóváhagyása után 1955. október 24-én fogjuk végrehajtani.

Egyetértek:	Javasolom:
Mester Sándor áv. szds. osztályvezető	Ramocsa Lajos áv. alhdgy.

Engedélyezem:

[olvashatatlan aláírás TGY helyett]
Tóth György r. alezr.
főosztályvezető

[Az engedélyező kézzel írt lapszéli megjegyzései: Politikai nevelést is kell alkalmazni. A felajánlásra való rávezetést alaposabban kell tárgyalni, mert a lakás tulajdonos beszervezésénél ez a fő kérdés. A beszervezést Mester szds. e. hajtsa végre, és a Ramocsa e. legyen jelen.]

4.

„Szigorúan titkos.”

Tárgy: özv. GL nyíregyházai lakos
beszervezésének megtörténtéről

J e l e n t é s
Nyíregyháza, 1955. október 29.

1955. október 28-án előzetes tanulmányozás, javaslat alapján „T” lakás tulajdonosként beszerveztük özv. GL, MDP-tag, MEZŐKER-dolgozó, Nyíregyházai lakost. A beszervezését az alábbiak szerint hajtottuk végre.

A beszervezési javaslatban leírt szervezési beszélgetéstől annyiban térünk el, hogy nem a saját lakásán, hanem a Főosztály egyik irodahelyiségében lett szervezése végrehajva.

1955. október 28-án délelőtt felhívtam özv. GL-t telefonon, abból a célból, mivel lakásán ritkán lehet vele beszélni. GL telefonon elmondta, hogy délután fél háromkor lesz ideje - mivel mondtam neki, hogy beszélni szeretnék vele - amire én azt feleltem, hogy [várn]i fogom a Főosztály előtt. A Főosztályra megérkezése után fölkerestem az emelet 2-es számú helyiségébe, ahol Mester Sándor áv. szds. elvtárs és Ramocsa Lajos áv. alhdgy. voltak jelen.

A beszélgetés megkezdésekor közbömbös dolgokról folytattunk beszélgetést, majd rátértünk politikai beszélgetésre. Beszélgetés ideje alatt említést tettünk, hogy az ellenség milyen formában igyekszik mindent elkövetni népi demokráciánk ellen. Majd kérdeztünk, hogy ön mit tenne, ha valaki nem népi demokráciához való, különböző kijelentést tenne, melyre azt választotta, hogy jelentené a hatóságnak, mivel a hatósághoz tartozik. Továbbá minden kommunistának kötelessége, hogy a hatóságot ilyenformában segítse.

A beszélgetésünk során kérdeztük, hogy milyen lakása van, ami után elsorolta, hogy neki 2 szoba összkomfortos lakása van. Elmondta, hogy mióta férje meghalt, azóta úgy az ávó, mint a rendőrségtől az elvtársak nem hagynak békét, már a tanácson keresztül is kérték, hogy engem nem illet a két szoba összkomfortos lakás. Majd válaszolva elmondottuk, hogy valóban nem jár és nem-e [!] volna részünkre hajlandó (részünkre) az egyik szobát átadni. G elmondta, hogy igen bajos, mert úgy néz ki, ha az egyik szobát átadom, egy hónap múlva egyet gondolnak és az egészét elveszik. Továbbá ismertettük röviden, hogy mi nem azért kértük, hogy a

szobáját család részére ajánlja fel, hanem közvetlen a mi munkánk során akarunk ott kihallgatásokat végezni. A szobát, melyet részünkre felajánl azt a reggeli és délutáni órákban fogjuk használatba venni, továbbá lesz olyan idő, amikor késő esti órákban is szükség lesz rá. GL látta azt, hogy mi nem a kijátszás módszerét alkalmazzuk és tudatában volt annak, hogyha mi részünkre átadja szobáját ki lesz zárva a sok zaklatás, ami után a lakást följárni. A nyilatkozatban [!] foglaltuk bele, hogy erről senkinek, soha említést nem tesz, még családi körében sem, tudja, hogy ha erről említést tesz, államtitkot sért meg, ami után büntetés jár. A nyilatkozat megírása után megegyeztünk abban, hogy a szobáért 100 forintot fogunk adni, továbbá a kulcsát át fogja adni részünkre.

A munkahelyéről való távozást legalizáltuk oly formában, hogy egy rendőrségi idézést állítottunk ki, amit saját kezébe adtunk azért, hogy feltűnést ne keltsen visszamenetelen. Az idézésre feltűntettük, hogy tanúként akarjuk kihallgatni, mivel a lakásában lévő házmasternek fia nem rég betört a Szabadságharcos szövetség helyiségébe és egy motorkerékpárt lopott el, ami után felelősségre lett vonva. Ezzel legalizálva volt távolléte. A fenti beszélgetés kb. 2 és fél óráig tartott.

Látta:

Mester Sándor áv. szds.
osztályvezető

Ramocsa Lajos áv. alhdgy.

5.

Nyilatkozat

Alulírott özv. GL önként felajánlom szolgálataimat az Államvédelmi Hatóságnak. Fogadom, hogy a Hatósággal történt kapcsolatokról mindenki előtt, még a családi körben is a legnagyobb titoktartással leszek.
Amennyiben a fentieket megszegem, úgy tudatában vagyok annak, hogy szigorú államtitkot szegek meg, mely számomra következményekkel jár.

Nyíregyháza, 1955. október 28.

özv. GL

6.

BM Szabolcs-Szatmármegyei Rendőrfőkapitányság
Politikai Nyomozó Osztálya
„Szigorúan titkos!”

Engedélyezem:	Tárgy: „Szerencselak” fn. „T”
Pálinkás Ferenc r. őrnagy osztályvezető	lakás kizárása

J a v a s l a t

Nyíregyháza, 1959. november 20.

1955. október 28-án Ramocsa Lajos áv. alhdgy. elvtárs özv. GL Nyíregyháza, Széchenyi u. 1. [...] em. [...] szám alatti lakását találkozási lakásnak beszervezte. A beszervezésétől kezdve a mai napig állandóan és rendszeresen használták találkozóik levezetésére. A lakás a követelményeknek megfelelt. Több esetben ellenőriztük és az ellenőrzések alkalmával olyan körülmények és adatok nem merültek fel, hogy a lakás felhasználásáról illetéktelen személyek tudomást szereztek volna.

A lakás tulajdonosa özv. GL 1959. év novemberében házasságot kötött PB [...] Nyíregyháza, [...] alatti lakossal. Az ellenőrzés során megállapítottuk, hogy PB 1940-től katonai szolgálatot teljesített s mint zászlós teljesített szolgálatot a horthy [!] hadseregben. 1943. évben szovjet hadifogságba esett, ahonnan 1955. évben tért haza. Háborús és népellenes bűncselekmények miatt a Szovjetunióban 25 évre ítélték el, azért mert a megszállt területen szadista módszerekkel bántalmazta a helyi lakosságot.

Hálózati ellenőrzés alkalmával megállapítottuk, hogy PB bizalmas, meghitt baráti körben ellenségesen nyilatkozik a Szovjetunióról és rendszerünkről. Közeli rendszerváltózsárról beszél. [...]

Mivel GL politikailag megbízhatatlan személlyel kötött házasságot, a találkozási lakás további felhasználása veszélyes lenne részünkre, ezért javasolom a hálózatból való kizárását.

Orvos István
r. őrnagy

7.

BM Szabolcs-Szatmármegyei Rendőrfőkapitányság
Politikai Nyomozó Osztálya
„Szigorúan titkos!”

Tárgy: „Szerencselak” fn. „T”
lakás kizárásáról

J e l e n t é s

Nyíregyháza, 1959. november 20-án.

Az engedélyezett javaslat alapján 1959. november 20-án GL találkozási lakás tulajdonost a hálózatból kizártam.

Kizárása alkalmával kézzel írott nyilatkozatot vettem ki tőle, melyben rögzítettük a lakás felhasználásának titokban tartását. G felvetette, hogy a lakását nem tudta volna a továbbiak során rendelkezésünkre bocsátani, mivel PB édesapja a jövő héten hozzájuk költözik és náluk fog tartózkodni a jövő év tavaszáig. Állítása szerint a lakás használatáról ezideig férjének nem tett említést. Kioktattam, hogy férjének a következőkben sem tegyen említést arról, hogy a rendőrség Politikai Nyomozó Osztálya a lakását igénybe vette. Megkérdeztem tőle, nincs-e észrevétele, vagy a lakás felhasználásával kapcsolatban kérése. Nevezett elmondta, hogy ő továbbra is rendelkezésünkre bocsátotta volna, ha PB-val házasságot nem köt. A folyósított lakbért havonként 100 Ft-ot minden esetben megkapta, ezért semmi problémája nem merült fel.

Orvos István
r. őrnagy

8.

Nyilatkozat

Alulírott a rendőrség pol. nyomozó osztályával az 1955. évben létrejött hivatalos kapcsolatot a mai nappal megszakítom, mivel e hó folyamán férjhez mentem PB nyházi lakoshoz. Ezért a lakást a továbbiak során az elvtársak részére nem tudom biztosítani.

Kötelezem magam a szigorú titoktartásra, sem férjemnek, sem ismerőseimnek arról nem teszek említést, hogy lakásomat a Rendőrség pol. nyomozószervének 1955-től rendelkezésére bocsájtottam. Ha erről bárkinek említést tennék, államtitok megsértése miatt felelősséggel tartozom.

Nyíregyháza, 1959. nov. 20.

[olvashatatlan aláírás]

Címkék:

[állambiztonság](#) ^[2]

[belügyminisztérium](#) ^[3]

[ÁVH](#) ^[4]

[Szovjetunió](#) ^[5]

["T" lakás](#) ^[6]

[SZT tiszt](#) ^[7]

Kiadás: 5. évfolyam (2005) 4. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/fo_szerencse_es_minden_mas.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/fo_szerencse_es_minden_mas.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/allambiztonsag>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/belugyminiszterium>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/avh>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szovjetunio>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/t-lakas>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szt-tiszt>